

A napnyugati király leánya

(In: Az égisz érő fa. Corvina K. Bp. 2001. p.7-13. (táltos))

Hol volt, hol nem volt, valahol a napnyugaton volt, volt egyszer egy király. Ennek a királynak az országát Napnyugati országnak hívták, mert ebben az országban sohasem látták felkelni a napot, csak lemenni.

Volt ennek a királynak egy leánya, s ez a leány olyan szép volt, hogy csudájára jártak a világ minden tájkáról. Nemcsak csudájára jártak, feleségül is vették volna jó szívvvel a leghíresebb királyfiak, hercegek. De a király kihirdette ország-világnak, hogy csak annak adja leányát, aki páros bajvívásban legyőzi a veres vitézt. Ettől a veres vitéztől mindig félt a király, hogy egyszer majd elveszi tőle az országot, azért akart olyan vitéz embert a vejének, aki legyőzze a veres vitézt.

Hiszen jöttek is királyfiak, hercegek, s minden rendű s rangú legények, szerencsét próbáltak, de hiába, mert a veres vitéz erősebb volt valamennyinél, s egy esztendő leforgása alatt éppen kilencvenkilenc vitézt ölt meg. Hirdette azután a király mindenfelé, hogy akinek kedve van az ő leányára s országára, jöjjön, de hirdethette!

Sírt a szegény királykisasszony, sírás volt éjjele-nappala, hogy már most pártában marad egész életére a veres vitéz miatt. Sokat tűnődött, bucsálódott a király is magában, hogy mit tudjon csinálni. Egyszer aztán mit gondolt, mit nem magában a király, megparancsolta a szobaleánynak, hogy öltöztesse fel a királykisasszonyt a legszebb ruhájába, s egyben hívatta az udvari festőt, hogy pingálja le az ő leányát.

Felöltözik a királykisasszony aranyos, gyémántos ruhájába, aztán lepingálja a festő. A képet szépen berámáztatják s alá írják:

„A napnyugati király leánya”

„Aki ezt a királykisasszonyt feleségül akarja venni, győzze le a veres vitézt, övé lesz a királykisasszony s a Napnyugati ország.”

Ezt írták a kép alá, s akkor a király a képet ráköttette egy hűséges emberének a hátára, s mondta neki:

- Hallod-e, indulj ezzel a képpel, s addig vissza ne kerülj ide, amíg olyan emberre nem találsz, aki ezt a képet megveszi tőled. De mondd meg annak, akárki fia legyen, úgy vegye meg a képet, hogy mindjárt jöjjön is az én országomba, s verekedjék is meg a veres vitézzel.

Elindult a király embere a képpel, ment országról országra, sok helyen megállították, körülfozták, megcsudálták a képet, de amikor megtudták, hogy azért a szép leányért a veres vitézzel kell megverekedni, a legbátrabb emberek is félreoldalogtak, mert híre ment volt már az egész világon, hogy a veres vitéz kilencvenkilenc vitézt ölt meg. Hát csak ment a király embere tovább, s addig ment, mendegélt, míg egyszerre csak a Napkeleti országba ért ott is a napkeleti

király városába.

Éppen ünnepnapra ért a városba. A népek körülfogták a király emberét, csudálták a képet, de mindjárt tovább is állottak. Arra jött a király is az udvarával, azok is megnézték a képet, otthagyták. Amikor ezek elmentek, jött egyedül a királyfi, megállott ez is a kép előtt, nézte, nézte, a szeme elkezdett káprádzani, s aztán, mit gondolt, mit nem, azt mondta nagy hirtelen a király emberének:

- Hozza kend fel ezt a képet a palotámba, amit kíván, azt fizetek érte.

Mondta erre a király embere:

- Felséges királyfi, ezt a képet pénzzel könnyen megfizetheti, mert csak egy arany az ára, hanem ha megvette, akkor jöjjön velem a Napnyugati országba, s ott verekedjék meg a veres vitézzel.

- Csak hozza kend - mondta a királyfi -, megverekszem én a huszonnégyfejű sárkánnyal is, nemcsak a veres vitézzel.

Felviszik a képet e palotába, a királyfi szobájában leteszik egy asztalra. Ekkor a királyfi leült melléje, s a szemét le nem vette a képről. Csak nézte, nézte, s akkorákat sóhajtott, hogy majd összeduvadott a palota.

Aközben hazajött a király, s nem tudta elgondolni, hogy hol van a fia. Aztán asztalt terítettek, várták, várták, de ebédre sem jött. Inast küldöttek utána, de a királyfi kikergette:

- Eredj, beteg vagyok.

Szalad az inas nagy ijedten a királyhoz, jelenti, hogy mit mondott a királyfi; megijedt a király, megy a fiához s kérdi:

- Mi bajod van, lelkem fiam?

Mondja a királyfi:

- Beteg vagyok édesapám. Nézzen erre a képre ez az én betegségem.

- Hej, fiam, ez már csakugyan nagy betegség. Láttam én ezt a képet, olvastam azt is, amit alája írtak, azt is tudom, hogy az a veres vitéz kilencvenkilenc vitézt ölt meg már. Vesd ki, fiam, a fejedből ezt a képet, mert bizony te léssz a századik.

Azt mondta a királyfi:

- Nem bánom én, lelkem édesapám, legyek a századik, mégis megverekszem a veres vitézzel.

Beszélhetett a király, mintha csak a falnak beszélt volna.

- Na, fiam - mondotta király -, látom, hogy nincsen itthon maradásod, hát gyere, hadd adjak neked legalább egy olyan lovat, amelyen nincs több kerek e világon.

Indul a király, utána a fia, de nem az istállóba vezette a fiát, hanem le a pincébe. Lementek hetvenhét garádicson, aztán végig a pincén, annak a túlsó szegletjében szomorkodott egy girhes-görhes ló, alig állott a lábán.

- Ez az a ló, édes fiam.

Azt mondta a királyfi:

- Édesapám, ne tréfáljon velem, mert nagy az én lelki nyavalyám.

De megszólalt erre a ló is:

- Hallod-e, királyfi, nem tréfabeszéd az édesapád mondása, csak abrakolj egy hétig, majd meglátod, hogy nincs több olyan ló kerek e világon, mint a te

lovak.

Felszalad a királyfi a pincéből nagy örömmel, maga visz le neki szénát, zabot. De a táltos megrázta a fejét:

- Nem ezzel élek én, királyfi, hozz nekem mindennap tíz ropogósra sült cipót s egy hordó tokaji bort. Akkor aztán még a csillagot is lerúgom az égről.

Két álló hétig ropogós fehér cipóval s tokaji borral traktálta a táltost a királyfi. Akkor azt mondta a táltos:

- No, édes gazdám, most már indulhatunk, de előbb búcsúzz el az apádtól, anyádtól s minden atyádfiától, mert vagy látod őket valaha, vagy sohasem.

El is búcsúzik a királyfi mindenkitől. Sírt az apja, sírt az anyja, sírt minden lélek. Sírt egy kicsit a királyfi is. De akkor aztán nagy hirtelen felkapott a táltosra, s elvágatott, hogy egy szempillantás múlva nem látta emberi szem.

Három nap és három éjjel folyton-folyvást repült a táltos, csak úgy zúgott-búgott a levegő, amerre repült. Akkor aztán leszállott a Fekete-tenger hetvenhetedik szigetjén. Azt mondta a táltos:

- Édes gazdám, egyél, ha hoztál magaddal ennivalót. Én nem eszem, mert itt nincs márványkő jászol, hanem majd lesz a napnyugati király városában.

A királyfi vitt volt a tarisznyájában egy és más ennivalót, nagy hirtelen falatozott abból, aztán ismét felpattant a táltos hátára. A táltos meg egyet ugrott, kettőt szökött, s egy szempillantás múlva leszállott egy magas hegynek a tetején. Azt mondta a királyfinak:

- Nézz le innét, királyfi, mit láatsz?

- Látok valami fekete csillagot - mondta a királyfi.

Hát az a csillag a napnyugati király városa.

- Jaj, lelkem lovam, sohasem érünk oda.

- Ne félj semmit, csak ülj fel a hátamra - biztatta a táltos -, ott leszünk estére.

Felült a királyfi a táltosra, s csakugyan, még a nap le sem ment, ott voltak a napnyugati király városában. Ott betértek egy nagy vendégfogadóba, s mindjárt azt kérdezte a királyfi a fogadóstól:

- Hé, fogadós, van-e az istállóban márványkő jászol?

- Hogyne volna, felséges királyfi - mondta a fogadós.

Egyszeribe bekötötték a táltost, adott neki a királyfi ropogós fehér cipót, amennyi beléfért, három veder tokaji bort; no meg ő maga is jól megvacsorázott, s aztán lefeküdt.

Reggel kimegy az istállóba, s kérdi a lovat:

- Mehetünk-e a király udvarába, édes lovam?

- Ma még nem, édes gazdám, előbb menjünk el a kovácshoz. Veress patkót a lábamra, hadd rúgjam össze a király udvarát egy kicsit.

Elmentek a kovácshoz, s amint mentek az utcán végig, kicsődültek a népek, sajnálkoztak rajta:

- Aj, szegény napkeleti királyfi, jobb lett volna otthon maradnod.

Oda sem hallgatott. Bement a kovácshoz, hogy ráveressen a táltosra négy aranypatkót gyémántszeeggel. Hat legény fogta a táltost, hat legény verte a patkót.

De mikor ráverték, a táltos csak egyet rúgott, s mind a négy patkó lerepült a lábáról, hogy csak úgy surrogott-burrogott a levegőn keresztül.

Hej, megszégyenli magát a kovács.

- No - mondja -, így még nem jártam világéletemben! Majd én verem rá a patkót.

Na, hanem az öreg kovács rá is verte magyarosan. Próbálta a táltos mindenképpen, de nem tudta lerúgni a lábáról. Erre visszamentek a vendégfogadóba. Csak másnap reggel vágatott be a királyfi a napnyugati király udvarába. A király már ott ült a palota tornácán, mellette a leánya, úgy várták a királyfit. Ott volt az udvaron a veres vitéz is nagy szürke lován. Mikor a királyfi beugratott az udvarba, a táltos egyszeribe olyan táncra kerekedett, hogy a márványkő, amivel az udvar ki volt rakva, csak úgy porzott. Akkora por kerekedett, hogy a király sokáig nem látta sem a veres vitézt, sem a királyfit. Összemennek a vitézek, viaskodnak, verekednek, szikrázik a kardjuk, mesterkednek, ravaszkodnak, de eltelik egy óra, eltelik két óra, s egyik sem tudta megvágni a másikat.

Hanem mikor éppen deket harangoztak, nagyot ugrik a táltos, éppen a feje fölé a veres vitéznek, s abban a pillanatban a királyfi egy suhintásra leszeli a veres vitézről a páncélgúnyját.

Erre lekiáltott a király a tornácról:

- Elég volt ez mára, vitézek. Holnap kezdjétek újra!

Elvágtat a két vitéz kétfelé, de a veres vitéz utána kiabál a királyfinak:

- Megállj, mert holnap a kardom hegyére kerül a fejed!

Elkövetkezik a második nap. Mint a fergeteg, úgy rohant a veres vitéz a királyfira, de bizony nem került a királyfi feje a veres vitéz kardja hegyére, mert a táltos megint olyan ügyesen ugrott föléje, hogy a királyfi egy vágással leszelte a veres vitéz jobb karját. Megint lekiáltott a király a tornácból:

- Elég volt mára, vitézek. Holnap kezdjétek újra!

A veres vitéz a bal kezével felkapta a kardot, s megfenyegette a királyfit:

- Megállj, napkeleti királyfi, levágtad a jobb kezemet, de holnap a bal kezemmel én is levágom a fejedet.

Hiszen fenyegetőzhetett, mert bizony levágta harmadnap a királyfi a veres vitéz bal kezét is, pedig az úgy rohant rá mint a villám.

Most már nem félt a veres vitéztől a király, hogy elveszi tőle az országát, de bezzeg örvendett is! Hát még a királykisasszony! Mert megtetszett neki erősen a napkeleti királyfi, s amióta meglátta, mindig azon fohászodott:

- Bárcsak legyőzné ez a szép királyfi a veres vitézt!

Mindjárt meg is tartották a lakodalmat, s lakodalom után a király vejének adta az országát és királyságát. Akkor aztán a fiatal pár felkerekedett, s elmentek a napkeleti király udvarába s ott is megtartották a lakodalmat. Két országa lett a királyfinak. Mikor a Napkeleti országban meguntá, ment a Napnyugati országba, ha a Napnyugati országban meguntá, ment a Napkeleti országba. Igazán jó dolga volt.

Még ma is él, ha meg nem halt.